

**Jebron
Paasviering 2024
30 maart**

Op het kruis de regenboogsjaal

Ignace

We komen deze avond hier samen in onze gemeenschap. Na de bezinningen op Witte Donderdag over engagement en Goede Vrijdag over lijden en dood, willen wij vandaag, ondanks alles, toch blijven geloven in de stralende hoop dat lijden en dood niet de laatste woorden van het leven zijn, maar dat de Opgestane ook ons doet opstaan ten leven.

“Gestorven graan wordt brood” is het thema van deze viering.

Wij plaatsen ons daarom onder de hoede van de Ene, in de kracht van Zijn Zoon en onze Broeder, en in de levende Geest in ons midden.

Bij het begin van deze Paasviering willen wij teruggrijpen naar een element uit het begin van de traditionele Paasvieringen: de zegeningen van aarde, water, lucht en vuur.

Na iedere zegening zingen het refrein van “Alles begon met God”, p. 67

Bij de aarde *Iemand legt enkele stenen in de schaal*

Hilde

Ooit is het eens begonnen
de aarde, waaruit plant en dier en mens
zijn voortgekomen,

de aarde waarop wij lopen,
rotsen, keien, zand, berg en dal.

Bloemen ontsproten aan de groeikracht:

Het graan groeit tot kracht van leven
ooit is het begonnen.

Dieren wroetend in de aarde,
lopend op de aarde, vliegend boven de aarde
ooit is het eens begonnen.

De aarde, woonplaats van Jezus.

Woonplaats ook van velen die opgestaan zijn tegen onrecht, zoals Tamar,
Malala, Rosa Parks, Pater Damiaan, Priester Daens.

Wij zingen:

Bij het water. *Iemand giet het water over de stenen*

Ignace

Het water dat wij drinken,
met de smaak van aarde
van steen, van mos en van bloemen,
leven van dieren en bomen,
leven van mensen
water waarin de vissen spelen
behendig en sierlijk
zwijgend als god
en sprekend als god
levend water
water van leven,
doopwater ten leven,
ooit is het eens begonnen

Wij zingen:

Bij de lucht. *Iemand steekt wierookstokjes aan.*

Hilde

Ooit is het eens begonnen
de wolken en de lucht
diepblauw als de zee en het water
en toch gescheiden van het water,
de lucht en het zwerk
waar de vogels thuis zijn
de wind die kracht geeft
om de korrel te malen
om de sterren te plukken
om de liefde te vieren
ooit is het eens begonnen.

Wij zingen:

Bij het vuur en het licht. Iemand steekt de Paaskaars aan

Hilde

En de vlam
en het vuur
en het licht
dat verlicht en verwarmt
het licht van de zon
die de korrel hard maakt
en de vruchten zoet
het vuur dat brandt en verteert
en het vuur
het vuur van de liefde
ooit is het eens begonnen.

Intredelielied: Lied aan het licht (p.71)

Licht dat ons aanstoot in de morgen
voortijdig licht waarin wij staan,
koud, één voor één en ongeborgen,
licht overdek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uitval, dat wij allen
zo zwaar en droevig als wij zijn
niet elkaars genade vallen
en doelloos en onvindbaar zijn.

Licht, van mijn ziel de stedehouder,
aanhoudend licht dat overwint.
Vaderlijk licht, steevaste schouder,
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen
of ergens al de wereld daagt
waar mensen waardig leven mogen
en elk zijn naam in veree draagt.

Alles zal zwichten en verwaaien
wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien,
en van ons doen geen daad beklijft.
Veelstemmig licht, om aan te horen

zolang ons hart nog slagen heeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren,
licht, laatste woord van Hem die leeft.

Openingsgebed

Hilde

Ene,
Taal en teken gaf jij aan de mens
om op te staan uit angst
om op te staan uit de verwoesting
om op te staan uit dood en geweld
om de Weg te gaan
de weg van Jezus
de weg van de aarde,
om te gaan naar de grond van ons bestaan
de weg van de hoop
de weg van het licht en het vuur
de weg van het helende water
de weg vooral van het leven
de weg van de liefde
en de verbondenheid.

Taal en teken gaf jij aan de mens
de uitnodiging
om samen op weg te gaan
om de hand te reiken aan de andere
om de de arm te reiken aan wie struikelt.
Daartoe heb jij Jezus geroepen
om op te staan tegen onrecht en verdrukking,
tot opstanding van velen.

Wij zingen "Halleluja"

Verhaal van de opstanding van Jezus. Markus 16,1-8

Inleiding: Ignace

Het lijdensverhaal van Marcus werd geschreven door mannen. Als getuigen stonden ze van ver te kijken naar de kruisdood van Jezus, maar zij vluchten weg. Uit lijfsbehoud? Uit ontmoediging? Uit schrik? Pas na de graflegging komen de vrouwen. Om te verzorgen, om te zalven, om te hopen, om aanwezig te zijn... Daarom wordt de tekst van Marcus, hoofdstuk 16, verzen 1 tot 8 voorgelezen door een vrouw.

Tekst Hilde

Als de Sabbat voorbij is,
kopen Maria Magdalena, Maria van Jakobus en Salome
geurige kruiden en komen hem zalven.
Zeer vroeg op de eerste van de week komen ze aan bij het graf,
bij het opgaan van de zon.
Ze hebben tot elkaar gezegd:
wie zal voor ons de steen wegwentelen van de ingang van het graf? –
Nu ze opkijken aanschouwen ze dat hij is weggewenteld,
de steen, - hoewel hij heel groot is geweest.
Als ze de grafruimte binnenkomen zien ze aan de rechterkant
een jongeman zitten, met een witte mantel omgeslagen,
en ze zijn stomverbaasd!
Ge zoekt Jezus de Nazarener, die gekruisigd is? Hij is opgewekt, hij is niet hier;
zie, dit is de plaats waar ze hem hebben neergelegd;
maar gaat heen, zegt aan zijn leerlingen en aan Petrus
dat hij u voorgaat naar Galilea; daar zult ge hem zien, zoals hij u heeft gezegd!
Zij weten naar buiten te komen en vluchten weg van het graf,
want siddering en ontzetting heeft hen bevangen,
en ze zeggen aan niemand iets, zo bevreesd zijn ze geworden.

Lied: Het ledige graf, p. 33

Nu moet gij allen vrolijk zijn.
De bomen zingen in de tuin,
het lege graf verzwijgt het niet,
de mond geopend voor het lied. Halleluja!

De loze woorden zijn verstomd,
de wereld die op adem komt
zingt met de vogels in de lucht

dat nu de nacht is weggevlucht. Halleluja!

Geen vlammend zwaard verspert de weg,
de engel die het voerde zegt
dat alle leed geleden is
omdat de Heer verrezen is. Halleluja!

Hij heeft het zegel weggedaan,
nu kunnen wij zijn woord verstaan,
zijn graf is als een open boek,
de windels liggen in de hoek. Halleluja!

Wij willen zingen dat Hij leeft,
Hij leeft die God gehoorzaamd heeft,
zijn graf staat ledig in de tijd,
het is een mond vol zaligheid. Halleluja!

Kort moment van stilte

Korte duiding

Eén van de zinnen die mij telkens deed verwonderen was wat wij hoorden in de tekst bij Marcus: “Ge zoekt Jezus de Nazarener, die gekruisigd is? Hij is opgewekt, hij is niet hier; zie, dit is de plaats waar ze hem hebben neergelegd; maar gaat heen, zegt aan zijn leerlingen en aan Petrus dat hij u voorgaat naar Galilea; daar zult ge hem zien, zoals hij u heeft gezegd!”

In één van de vroegere vieringen, of was het in het Bijbelse leerhuis, begreep ik beter dan ooit wat de betekenis is van deze tekst.

Jezus de Nazareeër, de man uit Judea, die volgens een overlevering de titel op het kruis kreeg: “Jezus van Nazaret, de koning van de Joden”. Ja, we kennen Jezus als een rebel. Iemand die opkwam voor rechtvaardigheid en vrede. Die opkwam voor de mens aan de kant geschoven en levend aan de rand van de maatschappij. Hij is de vertolking van de “droom van God”. Hij wordt in de evangelische verhalen voorgesteld als een Judeeër, op en top. Waarschijnlijk voelde hij, en ook de eerste leerlingen, dat de toenmalige Joodse samenleving hem niet goed gezind is geweest. Hij werd allicht verraden vanuit zijn eigen Joodse vriendenkring, werd door de Romeinen ter dood gebracht.

Maar dan komt die vreemde zin: “zeg aan zijn leerlingen en aan Petrus dat hij u voorgaat naar Galilea.”

Waar zullen de leerlingen Jezus weer ontmoeten? In Galilea, niet in Judea, niet in Jeruzalem, maar in Galilea, een noordelijke buitenprovincie, waar meer vreemde volkeren leefden dan rasechte Joden, waar meer “heidenen” woonden. De verschijning na de dood, als het ware de wederkomst van de Christus wordt ook wel genoemd “de parousie”.

Wat kan dit woord parousie betekenen? Oorspronkelijk: de wederkomst, de verrijzenis, bekendmaking. Dit gebeurt echter niet in de kern van het Jodendom, maar wél op de plaats van de niet-Joden. Als we dit aanvaarden begrijpen we weer veel beter wat de betekenis is van een Paulus. Hij heeft Jezus nooit gekend in levende lijve, maar hij predikt de Christus in de toemnalige bekende wereld. VÉR van Jeruzalem en Judea. In streken en landen van “heidenen”. Daar brengt hij het woord van Jezus weer tot leven.

Parousie kan ook betekenen dat wij als christenen blijven ngeloven dat Jezus ons de ogen opent, “opdat wij hen zien, de arme, de mens aan de kan geschoven, uitgespuwd door de maatschappij. Dat we blijven geloven da Jezus ons de oren geopend heeft om de noodroep te horen, dat Jezus ons opricht en ons op onze voeten zet om zijn weg te gaan.

Dan worden wij uitgenodigd om te blijven geloven in het verhaal van “En tóch”. Ondanks dood en vernietiging drukken deze woorden “en tóch” de blijvende hoop uit dat lijden en dood niet het einde is. Dat er méér is dan lijden en dood. Gelukkig maar dat wij op vele plaatsen en bij vele mensen diezelfde hoop zien. In de vieringen van Witte Donderdag en Goede Vrijdag luisterden we naar het getuigenis van zes mensen die gedurende hun leven opkwamen voor vrede, rechtvaardigheid, verbondenheid, liefde. Zij kozen voor de armen of zieken of mensen die vervolgd werden. Hun engagement werd niet altijd in dank afgenomen door de machthebbers. Het liep soms ook uit op een vroegtijdige dood. Dát kan in mijn ogen parousie zijn.

In deze Paaasviering, een Verrijzenisviering, een Opstandingsviering worden we uitgenodigd om in ons eigen leven – en misschien lijden – de weg te blijven volgen van “en tóch”. Te blijven hopen dat het wél zinvol is ons te blijven inzetten voor een echtvaardig leven tussen de volkeren, ons te blijven inzetten voor de grote wereld, maar ook voor de kleine wereld rondom ons. Ons te blijven inzetten waar we ongerechtigheid zien, ons te blijven inzetten voor een rechtvaardige en eerlijke wereld. Ons te blijven inzetten voor een gezonde leefwereld, in eerbied voor al wat leeft.

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in de ENE
die ik kan zien, horen, voelen

in het gezicht van mijn medemens
in hen die onderdrukt worden
in hen die gevangen zijn of op de vlucht

Ik geloof in Jezus,
onze broeder.
Ik geloof in de kracht van zijn woorden
in het voorbeeld van zijn daden
Ik geloof dat hij de weg is
die we moeten gaan,
de waarheid die we moeten doen

Ik geloof in de Geest
die mensen inspireert,
die kracht en moed en wijsheid geeft

Ik geloof in OPSTAAN
want Gij zijt een God van leven,
die niets verloren laat gaan
van wat Gij ooit geschapen hebt
Ik geloof in gerechtigheid en verzoening
Ik geloof in de "komende wereld"
Amen

Voorbeden

Ignace

Wij laten hier de namen weerklinken en brengen hulde aan enkele voorbeelden in onze hedendaagse wereld. Mensen die zich uitgenodigd voelden om op te staan tegen het onrecht.

Zes verhalen van opstand en opstanding, tijdens het leven en/of na de dood.

Op Witte Donderdag luisterden we naar hun inzet in de maatschappij en voor de mensen met wie ze samenleefden. Op Goede Vrijdag hun lijdensweg en dood.

Wij zingen na iedere persoon de acclamatie: ***Waar mensen elkaar in't leven dragen***

Hilde

Wij huldigen de **Bijbelse figuur Tamar**. Ondanks alle beschuldigingen. Ze werd om de tuin geleid, beloften werden verbroken. Als vrouw had ze niet veel te zeggen, maar tóch, tóch wordt ze vernoemd in het evangelie van Mattheüs in de stamboom van Jezus.

Ignace

Wij huldigen **Malala Yousafzai**. Met de dood bedreigd, en door de Taliban in het hoofd geschoten omdat zij opkwam voor vrouwenrechten, en opdat alle meisjes naar school zouden mogen en kunnen gaan.

Veelvuldige operaties zorgden ervoor dat ze kon verder strijden. Ze ontving in 2013 de Internationale Kindervredesprijs en in 2014 de Nobelprijs voor de Vrede: de jongste winnares van de Vredesprijs ooit. Ook in 2014: de Sacharovprijs voor de vrijheid van meningsuiting.

Hilde

Wij huldigen **Rosa Parks**. Nadat ze geweigerd had om haar zitplaats af te staan in het busgedeelte voor blanken werd zij bedreigd, ze verloor haar job, ze moest verhuizen naar een andere staat. Doch haar daad van verzet leidde tot de Montgomery-busboycot. Uiteindelijk moest de busmaatschappij de scheiding tussen zwarten en blanken afschaffen. Het Amerikaanse Hooggerechtshof verklaarde de rassenscheiding ongrondwettelijk. Na haar dood op 92-jarige leeftijd werd zij opgebaard in het Capitool. Barack Obama onthulde op Capitol Hill een beeld ter nagedachtenis van Rosa Parks.

Ignace

Wij huldigen **Pater Damiaan**. Tijdens zijn leven werd hij weinig gewaardeerd, omdat hij koos voor de mensen die uitgestoten werden omwille van melaatsheid. Pas na zijn dood kreeg hij de erkenning die hij verdiende. Hij werd zalig en heilig verklaard, en kreeg een standbeeld in Leuven, en aan het Capitool van Hawaï. De Damiaanactie is de blijvende herinnering aan hem.

Hilde

Wij huldigen onze stadsgenoot **Priester Daens**. Ook hij werd verguisd door het bisdom en door de stad. Toch werd hij gewaardeerd door gelovigen en vrijzinnigen. “De arbeider mag geen slaaf of bedelaar zijn, hij moet een vrije en

welvarende mens zijn”. Het is echter dankzij hem dat er een sociale en Vlaamsgezinde christendemocratische beweging is ontstaan. 50 jaar na zijn dood werd hij door de Kerk in ere hersteld. Hij kreeg zijn standbeeld hier naast de kapel.

Ignace

Wij brengen hulde aan **Alexej Navalni**. Hij stierf vorige maand in een Siberisch strafkamp. Tijdens zijn leven reeds stonden vele gewone Russen langs zijn kant. De politieke machthebbers hebben niet kunnen voorkomen dat duizenden mensen bloemen kwamen neerleggen aan zijn graf, op gevaar van hun eigen leven.

Omhaling voor Broederlijk Delen. Mededelingen

Vooraleer we willen overgaan naar het tafelgebed zingen we het' lied:

Gestorven graan wordt brood, p. 8

Graanstengels verdorren en worden droog, ze sterven af. Doch in de zaadkorrel zit het krachtige leven. Leven dat dan weer kracht geeft aan het brood. Jezus is gestorven zoals de graanstengel, maar wij leven van zijn gebroken brood.

Gestorven graan wordt brood,
geperste druiven wijn van vreugd',
zo gaat doorheen de dood
wat blijven zal en reeds verheugt.
Een mens moet leren sterven
om Leven te beërven.

De mensen die bestaan
zijn blijdschap na geboortepijn;
God noemt hen bij de naam,
bekend, geliefd door God te zijn
en altijd voort te leven
en sterven is maar even.

Wij zullen voor elkaar
de aarde en de hemel zijn,
daarom is dit gebaar:
gebroken brood, gedronken wijn,
een overvloed van leven,
een teken ons gegeven.

Tafelgebed, p. 20

VROUWEN

Omdat wij geloven
in een God van liefde
van licht in het donker
van water in de woestijn
Daarom bidden wij
tegen de haat, tegen racisme
en tegen zoveel geweld.

MANNEN

Omdat wij geloven
in een Mens die ons is voorgegaan
in aandacht en zorg
in breken en delen
Daarom bidden wij
tegen de armoede, tegen honger
tegen zoveel onrecht.

VROUWEN

Omdat wij geloven
in een Geest die ons bezielt
ons verlicht en verwarmt
ons aanvoert en ons wegen wijst
Daarom bidden wij
tegen de kilte, tegen eenzaamheid
tegen zoveel verdriet.

MANNEN

Samen bewogen door de Geest
die leeft en leven geeft
en elk met onze eigen gaven
willen wij doen wat wij bidden:
opstaan tegen onrecht en haat
om warmte en recht om liefde.

Laten wij brood en beker delen met elkaar
om mensen te worden in Zijn Geest.

Wij bidden samen het Onze Vader,

“Vrede en alle goeds”, p. 86

Vred' en alle goeds, vrede wens ik jou, vrede voor altijd.

Vrede doorgeven.

Ondertussen muziek: CD Halleluja Leonard Cohan, 13

Slotgebed (naar Kris Gelaude)

Ignace

Ene, Oneindige

Van alle kanten kom jij als het Licht
met een ontwapenende vrolijkheid.

Het heeft de aarde aangestoken.

Paasbloemen, ingetogen en uitbundig tegelijk
spreken volmondig hun vertrouwen
in de lente uit.

Ze hebben het gehoord,

uw scheppingswoord

dat door geen grafschrift overstemd wordt:

‘Sta op, zo kwetsbaar als je bent.

En bloei, geestdriftig en met overgave’.

Hoog en onzichtbaar in de bomen

wordt uw lied gezongen dat de ziel geneest.

Over de hoop die onontvreemdbaar wordt.
Over de liefde die met zachte kracht
de dood kan overwinnen.
Als het onooglijke zaad het nieuwe
zo veelvoudig in zich draagt,
waarom dan jij niet, lieve mens?
Jij,
al geboren met dat grenzeloze
in de ogen.

Slotlied : De steppe zal bloeien, p. 3

De steppe zal bloeien, de steppe zal lachen en juichen.
De rotsen die staan vanaf de dagen der schepping
staan vol water, maar dicht.
De rotsen gaan open.
Het water zal stromen, het water zal tintelen, stralen,
dorstigen komen en drinken.
De steppe zal drinken, de steppe zal bloeien,
de steppe zal lachen en juichen.

De ballingen keren, zij keren met blinkende schoven.
Die gingen in rouw tot aan de einden der aarde
één voor één en voorgoed, die keren in stoeten.
Als beken vol water, als beken vol toesnellend water
schieten omlaag van de bergen.
Met lachen en juichen – die zaaiden in tranen
die keren met lachen en wenen.

De dode zal leven, de dode zal horen: nu leven.
Ten einde gegaan en onder stenen bedolven,
Dode, dode, sta op, het licht van de morgen.
Een hand zal ons wenken, een stem zal ons roepen:
Ik open hemel en aarde en afgrond.
En wij zullen horen en wij zullen opstaan
En lachen en juichen en leven.

Vrede en alle goeds
Zalig Paasfeest ten leven.